

Työeläkelaitosten varatiedonkeruu (EPSQ), sisältöohje

Sisällys

1	Yleistä tiedonkeruusta.....	1
2	Arvostaminen ja luokitukset	1
3	Yleisiä määritelmiä.....	2
4	Antolainaus.....	3
5	Talletukset	4
6	Rahoitusmarkkinavälineet.....	4
6.1	Joukkovelkakirjat, ml. vaihtovelkakirjat liikkeellelaskijoittain.....	5
6.2	Rahamarkkinavälineet liikkeellelaskijoittain	5
7	Osakkeet	5
7.1	Noteeratut osakkeet	5
7.2	Noteeraamattomat osakkeet	6
7.3	Muiden kiinteistöyhtiöiden osakkeet	6
7.4	Muut noteeraamattomat osakkeet	7
8	Rahasto-osuudet	7
8.1	Pääomarahastot (S.1242)	7
8.2	Rahamarkkinarahastot (S.123).....	7
8.3	Muut sijoitusrahastot (S.1241).....	8
9	Kiinteistöt.....	9
9.1	Muut asuinkiinteistöt.....	9
9.2	Muut kiinteistöt	10
10	Johdannaissopimukset ja käteisvakuudet	10
10.1	Johdannaissopimukset.....	10
11	Käteisvakuudet	11
12	Muut erät	12
12.1	Muut arvopaperit ja sijoitukset	12
12.2	Kauppahintasaamiset ja -velat	12
12.3	Muut saamiset.....	12
12.4	Muut velat	13
12.5	Asunto-osakeyhtiön osakkeille kohdistuvat rahoituslaitoslainat	13
13	Korot.....	13

1 Yleistä tiedonkeruusta

Tiedonkeruussa kerätään tietoa työeläkelaitosten varoista, veloista ja sijoitustoiminnasta. Kysely koskee **lakisääteistä työeläketointimintaa**, joten AB-säätiöt ja -kassat ilmoittavat ainoastaan B-osastojen tiedot.

Tietoja käytetään Tilastokeskuksen ja Telan tilastointitarpeisiin. Tilastokeskuksen tarvitsemien tietojen osalta tiedonantovelvollisuus perustuu tilastolakiin (280/2004).

Tiedonkeruun raportointiväli on neljännesvuosi. Tiedot on annettava viimeistään **30 kalenteripäivän kuluttua** neljänneksen päättymisestä (t+30).

Tiedonkeruuta koskevat kysymykset ja yhteydenottopyynnot voi lähettää Tilastokeskuksen palvelusähköpostiin: varatiedonkeruu@stat.fi. Tiedonkeruun käytännön pyörittämisestä vastaa Tiedonhankinta-yksikkö, jossa tiedusteluihin vastaa Miia Koivisto. Tiedonkeruun sisältöä koskevat kysymykset ohjataan tarvittaessa Talous- ja ympäristötilastot -yksikön asiantuntijoille tai Telaan.

2 Arvostaminen ja luokitukset

Tiedot annetaan **miljoonina euroina** käyttäen kahta desimaalia.

Toimintaa seurataan pääasiassa **käyvin arvoin**. Joukkovelkakirjalainojen käyvät arvot ilmoitetaan korkoineen (ns. *dirty price*). Muutamissa kohdissa, joissa vastapuolena on kotimainen julkisyhteisö, kysytään lisäksi erikseen **nimellishintaista** arvoa.

Muun valuutan muotoinen neljänneksen lopun kanta muunnetaan euroiksi käyttäen [Euroopan keskuspankin julkaisemia](#) neljänneksen viimeisen päivän keskikursseja. Muun valuutan määräiset ostot ja myynnit muunnetaan euroiksi käyttäen Euroopan keskuspankin julkaisemia tapahtumapäivän keskikursseja.

Sektoreiden osalta noudatetaan Tilastokeskuksen luokitusta [Sektoriluokitus 2012](#), kuitenkin sillä poikkeuksella, että joissakin kohdissa pyydetään luokittelemaan myös ulkomaiset yksiköt kotimaan sektoriluokituksen mukaisesti. Kaikkien kotimaisten yksiköiden y-tunnukset ja sektoriluokat voi tarkistaa tilastoraportointia varten Tilastokeskuksen [luokituspalvelun](#) kuukausittain päivittyvästä luokitustaulusta.

Rahoitusvaateiden luokittelussa noudatetaan Euroopan unionin jäsenvaltioissa tällä hetkellä voimassa olevan kansantalouden tilinpidon järjestelmän ESA 2010 mukaista luokitusta. Rahoitusvaateiden määritelmät esitetään ESA 2010 -menetelmäkäsikirjan ([pdf](#)) viidennessä luvussa.

3 Yleisiä määritelmiä

Alkukanta

Lainakannan arvo tai osakkeiden tai muiden arvopaperien käypä arvo neljänneksen alussa. Alkukanta on sama kuin kanta edellisen neljänneksen lopussa. Joukkovelkakirjalainojen kanta ilmoitetaan korkoineen.

Ostot ja uudet

Neljänneksen aikana tehtyjen muun muassa arvopaperien, rahasto-osuuksien, osakkeiden tai kiinteistöjen ostojen määrät tai annettujen uusien lainojen määrät. Lainaehtojen muutokset eivät aiheuta sitä, että laina katsottaisiin uudeksi lainaksi. Ostot merkitään hankintahinnoin ja positiivisina. Joukkovelkakirjalainojen ostot ilmoitetaan korkoineen.

Myynnit ja kuoletukset

Neljänneksen aikana muun muassa arvopaperien, rahasto-osuuksien, osakkeiden tai kiinteistöjen myyntien määrät tai erääntyneiden ja kuoletettujen lainojen määrät. Myynnit annetaan luovutushinnoin **positiivisina** lukuina. Myynteihin ja kuoletuksiin ei merkitä esimerkiksi luottotappioita, arvonalennuksia, valuuttakurssikorjauksia tai poistoja. Joukkovelkakirjalainojen myynnit ilmoitetaan korkoineen.

Nettomuutos

Ostot ja uudet vähennettynä myynneillä ja kuoletuksilla. Talletusten sekä ns. muiden erien tapauksessa transaktioiden seuraaminen erikseen bruttona ei ole mielekästä, joten vain nettomuutos raportoidaan.

Valuuttakurssimuutokset

Neljänneksen aikana valuuttakurssien muutoksista aiheutuneet saamisten ja velkojen arvonmuutokset. Valuuttakurssimuutos on positiivinen, kun saaminen (tai velkaeriä kysyttäessä velka) kasvaa, ja negatiivinen, kun saaminen (tai velka) vähenee.

Muut arvonmuutokset

Saamisten (tai velkaeriä kysyttäessä velkojen) arvossa kauden aikana muista syistä kuin varsinaisista transaktioista tai valuuttakurssimuutoksista aiheutuneet arvonmuutokset. Muut arvonmuutokset voivat johtua esimerkiksi arvopapereiden hintojen muutoksista tai luottotappioista.

Muita arvonmuutoksia ei tarvitse täyttää lomakkeelle (paitsi 9 *Korot*-kohdassa), vaan lomake laskee ne muiden tietojen perusteella. Niiden suuruutta on syytä kuitenkin seurata aktiivisesti, sillä muut arvonmuutokset tulkitaan lähtökohtaisesti hallussapitovoitoiksi tai -tappioiksi, ellei tiedossa ole muita selittäviä tekijöitä kuten luokitusmuutoksia. **Luokitusmuutoksesta tulee mainita Lisätietoja-kentässä.**

Loppukanta

Lainakannan arvo tai osakkeiden tai muiden arvopaperien käypä arvo jakson lopussa. Kanta neljänneksen lopussa on sama kuin alkukanta + ostot ja uudet – myynnit ja kuoletukset + valuuttakurssimuutokset + muut arvonmuutokset. Joukkovelkakirjalainojen kanta ilmoitetaan korkoineen.

Nimellisarvo

Lainakannan, joukkovelkakirjojen tai rahamarkkinavälineiden nimellisarvo neljänneksen lopussa. Nimellisarvon määrittämisessä otetaan huomioon alun perin maksetut suoritukset lisättynä mahdollisilla myöhemmin tapahtuneilla suorituksilla ja vähennettynä mahdollisilla takaisinmaksuilla. Nimellisarvoon ei sisällytetä kertynyttä maksamatonta korkoa.

Yritysryhmä

Kahden tai useamman talousyksikön muodostama kokonaisuus, jossa yksi talousyksiköistä hallitsee *välittömästi* vähintään 10 % tai *välillisesti* (so. muiden yhteisöjen kautta) yli 50 % äänivallasta kaikissa muissa kyseisen yritysryhmän yhteisöissä.

Käsitteenä yritysryhmä on lähellä kirjanpidon käsitettä konserni. Yritysryhmä kattaa aina vähintään samaan konserniin kuuluvat talousyksiköt, mutta joissain tapauksissa yritysryhmä voi sisältää myös yrityksen kirjanpidossa tarkoitettuun konserniin kuulumattomia talousyksiköitä.

Repot ja arvopaperilainaus

Takaisinostosopimuksin eli repo-sopimuksin luovutetut arvopaperit esitetään kyseisen omaisuuslajin ryhmissä niin kuin ne olisivat edelleen työeläkelaitoksen hallussa. Myös arvopaperilainauksia käsitellään kuin ne olisivat edelleen omistajan hallussa. Sopimukseen mahdollisesti liittyvät palautettavat käteisvakuudet (repo-sopimusten tapauksessa käteisluotoiset lisävakuudet) ilmoitetaan kuitenkin kohdassa 7.2 *Käteisvakuudet*.

Yhteissijoitukset

Osuudet yhteissijoituksista eli sijoituksista, jotka useat yhteisöt, säätiöt tai eläkerahastot ovat perustaneet ja joiden hoito on yhdellä näistä, merkitään koko sijoituksen luonteen mukaisesti esimerkiksi antolainaukseen tai osakkeisiin.

Euroalue

Euroopan unionin yhteisvaluutan euron käyttöön ottaneiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden talousalueet sekä Euroopan keskuspankin talousalue, johon kuuluvat Euroopan keskuspankki (EKP) ja Euroopan vakausmekanismi (EVM). Ranskan valtion talousalueeseen lasketaan mukaan myös Monaco sekä eräitä Ranskan merentakaisia alueita.

4 Antolainaus

Lainoissa ilmoitetaan luotot, joissa lainanantaja ja -ottaja tekevät kahdenvälisen luottosopimuksen. Velkakirjat, joihin luottosopimukset perustuvat, eivät ole jälkimarkkinakelpoisia eivätkä vapaasti siirrettävissä olevia.

Suoriteperusteisesti kertynyttä mutta vielä maksamatonta korkoa ei kirjata lainakannan yhteyteen, vaan se ilmoitetaan erikseen kohdassa *Korot*. Myös lainojen nimellisarvo ilmoitetaan ilman kertynyttä korkoa.

Ennakkoluottotappioita ei vähennetä lainakannasta. Vasta lopullinen luottotappio otetaan huomioon kannassa ja nimellisarvossa.

Laina on **järjestämätön luotto**, kun

- A) koron tai lainapääoman maksut ovat vähintään 90 päivää myöhässä
- B) kun vähintään 90 päivän koronmaksut on velallisen maksuvaikeuksista johtuen sopimuksen nojalla pääomitettu, uudelleenrahoitettu tai lykätty
- C) kun maksut ovat alle 90 päivää myöhässä, mutta on muita perusteltuja syitä (kuten velallisen konkurssihakemus) epäillä maksujen täysimääräistä suorittamista.

TyEL-takaisinelainat ja järjestämättömät luotot sisällytetään yleiseen lainojen raportointiin. Tämän lisäksi ne ilmoitetaan erikseen omissa alakohdissaan.

5 Talletukset

Talletuksiin merkitään kaikki **rahalaitoksiin** tehdyt talletukset kuten käteistalletukset (käyttötilit), määräaikaistalletukset, säästötilit ja karttuvat talletustilit.

Suoriteperusteisesti kertynyttä mutta vielä maksamatonta korkoa ei kirjata talletuskannan yhteyteen, vaan se ilmoitetaan erikseen kohdassa *Korot*.

Tyypillisesti euromääräisen talletustilin loppukanta on siis talletustilin saldo neljänneksen lopussa, ja nettomuutos-kohtaan merkitään tilin loppu- ja alkusaldon välinen erotus sellaisenaan.

Jos luotollisen talletustilin saldo on neljänneksen päättyessä **negatiivinen**, se raportoidaan muissa veloissa.

Suomalaisia rahalaitoksia ovat rahalaitokset, jotka on rekisteröity Suomeen, vaikka kyseisen rahalaitoksen omistaisi ulkomainen taho. Vastaavasti ulkomaisia rahalaitoksia ovat rahalaitokset, jotka on rekisteröity ulkomaille. Kuitenkin ulkomaille rekisteröityjen rahalaitosten Suomessa toimivat sivukonttorit katsotaan suomalaisiksi rahalaitoksiksi. Vastaavasti Suomeen rekisteröityjen rahalaitosten ulkomailla toimivat sivukonttorit katsotaan ulkomaisiksi rahalaitoksiksi.

6 Rahoitusmarkkinavälineet

Kohdassa ilmoitetaan sijoitukset velkapapereihin maturiteetin ja liikkeellelaskijan mukaan jaoteltuina.

Rahoitusmarkkinavälineiden käyvät arvot ilmoitetaan korkoineen (ns. *dirty price*).

6.1 Joukkovelkakirjat, ml. vaihtovelkakirjat liikkeellelaskijoittain

Kohtaan sisältyvät joukkovelkakirjalainat, joiden alkuperäinen maturiteetti on **yli vuosi**.

Joukkovelkakirjoihin merkitään myös debentuurityyppiset lainat, indeksilainat sekä yleisölle myytäväksi tarkoitetut optiolainat eli optiolainat, joista on tehty asianomaisen maan valvontaviranomaisen hyväksymä tarjousesite.

Ns. erillislainoina myytävät optiolainat (optiolainat, joista ei ole tehty asianomaisen maan valvontaviranomaisen hyväksymää tarjousesitettä) merkitään kohtaan antolainaus.

Optiolainan lainaosuus merkitään todennäköiseen käypään arvoon. Mikäli luotettavaa markkinanoteerausta ei ole saatavilla, optiolaina voidaan arvostaa diskonttaamalla lainaosuus.

Esimerkki: Saksan valtion 10-vuotinen joukkovelkakirjalaina merkitään joukkovelkakirjoihin. Liikkeellelaskijan sektori on "Valtionhallinto S1311" ja liikkeellelaskijan sijainti on "Muu euroalue".

6.2 Rahamarkkinavälineet liikkeellelaskijoittain

Kohtaan sisältyvät alkuperäiseltä maturiteetiltaan **enintään yhden vuoden** haltijavelkakirjat kuten sijoitustodistukset, yritystodistukset ja kuntatodistukset.

Esimerkki: Nordea Bank AB (publ), Suomen sivuliikkeen liikkeellelaskema 12 kuukauden yritystodistus merkitään rahamarkkinavälineisiin. Liikkeellelaskijan sektori on "Rahalaitokset S121–S123". Liikkeellelaskijan sijainti on "Suomi", sillä ulkomaille rekisteröityjen rahalaitosten suomalaiset sivukonttorit katsotaan suomalaisiksi rahalaitoksiksi. Jos liikkeellelaskijana olisi ollut jokin Nordean ruotsalaisista yksiköistä, sijaintimaa olisi "Euroalueen ulkopuoliset".

7 Osakkeet

Kohdassa ilmoitetaan noteeratut ja noteeraamattomat osakkeet. Varsinaisten osakkeiden lisäksi ilmoitetaan avoimeen yhtiöön sijoitettu pääoma, osuudet kommandiittiyhtiössä (pl. rahastot), keskinäisissä yhtiössä (ml. takuupääoma) sekä osuudet osuuskunnan osuuspääomasta.

Sijoitukset rahasto-osuuksiin merkitään rahaston juridisesta muodosta riippumatta kohtaan 5 *Rahasto-osuudet*. Osakkeiden merkintään oikeuttavat optiotodistukset ja merkintäoikeudet ilmoitetaan kohdassa 7 *Johdannaissopimukset*.

7.1 Noteeratut osakkeet

Noteeratuilla osakkeilla tarkoitetaan osakkeita, jotka ovat julkisen kaupankäynnin kohteena viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla kuten Suomessa arvopaperipörssissä.

Kohdassa ilmoitetaan sijoitukset myös kiinteistöalalla toimiviin noteerattuihin yrityksiin. Esimerkkejä: Citycon Oyj, Sponda Oyj, Technopolis Oyj, Atrium Ljungberg AB, Deutsche Wohnen AG, Kungsleden AB.

REIT-kiinteistörahastot, jotka ovat usein muodoltaan noteerattuja osakeyhtiöitä, ilmoitetaan kuitenkin kohdassa 5 *Rahasto-osuudet*.

7.2 Noteeraamattomat osakkeet

Noteeraamattomiin osakkeisiin merkitään varsinaisten osakkeiden lisäksi avoimeen yhtiöön sijoitettu pääoma, osuudet kommandiittiyhtiössä (pl. rahastot), keskinäisissä yhtiössä (ml. takuupääoma) sekä osuudet osuuskunnan osuuspääomasta.

Noteeraamattomat osakkeet raportoidaan käypään arvoon, jos esimerkiksi salkunhoitajan tekemä arvio käyvästä arvosta on olemassa. Muussa tapauksessa noteeraamattomat osakkeet raportoidaan kirjanpitoarvon mukaisesti.

Asunto-osakeyhtiöiden (S.1121) osakkeet

Kohtaan merkitään asunto-osakeyhtiöiden, asunto-osuuskuntien ja muiden sellaisten yhteisöjen osakkeet ja osuudet, jotka tuottavat oikeuden asuinhuoneiston tai asumiseen liittyvän tilan hallintaan. Kyse on siis asuntojen **suorasta**, osaketyypistä omistuksesta.

Esimerkkejä: Asunto Oy Kotikatu 1, Bostads Ab Hemgården.

Ei-osakemuotoiset, suorat omistukset asuinkiinteistöissä ilmoitetaan kohdassa 6.1 *Muut asuinkiinteistöt*.

Muiden asuntoyhteisöjen (S.1122) osakkeet

Kohtaan merkitään asuinkiinteistöyhtiöiden sekä muiden asuntojen vuokrausta, omistusta ja hallintaa harjoittavien yhtiöiden (pl. isännöinti) **noteeraamattomat** osakkeet ja osuudet, jotka eivät suoraan oikeuta asuinkiinteistöjen tai niiden osien omistukseen. Kyse on siis asuntojen **välillisestä** omistuksesta.

Esimerkkejä: Oy Asuinkiinteistön hallinnointiyhtiö Ab, Avara Oy, TA-Yhtymä Oy, Kojamo Oyj (julkinen muttei noteerattu).

Kohdassa ei ilmoiteta asunto-osakeyhtiöiden osakkeita, joille on oma kohtansa.

7.3 Muiden kiinteistöyhtiöiden osakkeet

Kohtaan merkitään muiden kiinteistöyhtiöiden sekä muiden kiinteistöjen vuokrausta, omistusta ja hallintaa harjoittavien yhtiöiden (pl. isännöinti) noteeraamattomat osakkeet ja osuudet. Ei ole merkitystä, onko kyseessä suora vai välillinen muiden kiinteistöjen omistus.

Esimerkkejä: Oy Kauppakeskuksen parkkitalo Ab, KOY Toimistotaivas, Kiinteistö Oy Tehdastie 1.

Ei-osakemuotoiset, suorat omistukset muissa kiinteistöissä ilmoitetaan kohdassa 6.2 *Muut kiinteistöt*.

7.4 Muut noteeraamattomat osakkeet

Kohdassa ilmoitetaan ne noteeraamattomat osakkeet ja osuudet, joita ei ole jo ilmoitettu muissa alakohdissa.

8 Rahasto-osuudet

Rahasto-osuudet ilmoitetaan kahteen kertaan, toisaalta rahaston rekisteröintipaikan mukaan (5A) ja toisaalta sijoituskohteen mukaan (5B) jaoteltuina. Rahasto-osuuksien yhteismäärän on oltava sama molemmilla tavoilla ilmoitettuna (5A yhteensä = 5B yhteensä).

Suomen Pankki julkaisee [sijoitusrahastolistaa](#), josta selviää lähes kaikkien Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen tyyppi.

Rahasto-osuudet rahaston rekisteröintipaikan mukaan

Rahastot jaotellaan Suomessa, jossakin muussa euroalueen maassa tai euroalueen ulkopuolisessa maassa rekisteröityihin rahastoihin. Ratkaisevaa on itse rahaston rekisteröintimaa (engl. *fund domicile*). Rahastoa hallinnoivan tai markkinoivan yhtiön tai säilytisyhteisön kotimaalla ei ole merkitystä, ei myöskään sillä, mihin maihin rahastoyhtiölle on myönnetty toimilupa. Rahaston kotimaa mainitaan yleensä rahaston dokumenteissa. Lähes aina sen voi päätellä myös rahaston ISIN-koodin alussa olevasta maatunnuksesta (tunnistustapa ei ole sataprosenttisen varma).

Esimerkki: Sijoitusrahasto Danske Invest India FI0008808951 on Suomen Pankin sijoitusrahastolistan mukaan Suomeen rekisteröity UCITS-sijoitusrahasto, jonka sektori on 1241, joten se kuuluu muihin sijoitusrahastoihin (5A.3) ja sen sijaintimaa on Suomi.

8.1 Pääomarahastot (S.1242)

Erikoissijoitusrahastot, suljetut pääoma- ja kiinteistörahistot, kehityspääomayhtiöt sekä muut yhteissijoitusyritykset, jotka eivät kuulu sijoitusrahastodirektiivin piiriin. Nämä vaihtoehtoiset rahastot voivat sijoittaa varoja vapaammin kuin UCITS- sijoitusrahastot. Mikäli tällainen rahasto löytyy Suomen Pankin sijoitusrahastolistasta, sen sektoriluokitus on siellä 1242, joka vastaa Tilastokeskuksen kotimaan sektoriluokitusta S.1242 Muut yhteissijoitusyritykset.

8.2 Rahamarkkinarahastot (S.123)

Rahamarkkinarahaston tavoitteena on rahaston pääoman säilyttäminen ja pankkitalletusten korkoja vastaavan tuoton tarjoaminen. Varat sijoitetaan luottoluokitukseltaan korkealaatuisiin likvideihin saamisiin, kuten rahamarkkinainstrumentteihin, talletuksiin tai rahamarkkinarahasto-osuuksiin. Rahaston hallussa olevien sijoitusten keskimääräinen maturiteetti voi olla enintään 12 kuukautta. Mikäli tällainen rahasto löytyy Suomen Pankin sijoitusrahastolistasta, sen sektoriluokitus on siellä 123, joka vastaa Tilastokeskuksen kotimaan sektoriluokitusta S.123 Rahamarkkinarahastot.

8.3 Muut sijoitusrahastot (S.1241)

Sijoitusrahastot, jotka sijoittavat varojaan siirtokelpoisiin arvopapereihin UCITS-sijoitusrahastodirektiivin (2009/65/EY) rajoitteet huomioiden. Käytännössä tämä tarkoittaa tavallisia sijoitusrahastoja, joita markkinoidaan myös ei-ammattimaisille sijoittajille, kuten kotitalouksille. Mikäli tällainen rahasto löytyy Suomen Pankin sijoitusrahastolistasta, sen sektoriluokitus on siellä 1241, joka vastaa Tilastokeskuksen kotimaan sektoriluokitusta S.1241 Sijoitusrahastot (UCITS).

Rahasto-osuudet rahaston sijoituskohteen mukaan

Esimerkki: Sijoitusrahasto Danske Invest India sijoittaa sääntöjensä mukaan intialaisiin osakkeisiin. Suomen Pankin sijoitusrahastolistassa sen rahastotyyppi on merkitty ”osake”. Se on siis osakerahasto (5B.4), jonka kohdealue on euroalueen ulkopuolinen maa.

Pääomarahastot

Pääomarahasto on vivuttamaton sijoitusrahasto, joka sijoittaa pääasiallisesti oman pääoman ehtoihin instrumentteihin ja instrumentteihin, jotka ovat taloudellisessa mielessä listaamattomien yritysten liikkeeseen laskemien oman pääoman ehtoisten instrumenttien kaltaisia. Pääomarahasto on tavallisesti perustettu suljetuksi rahastoksi tai kommandiittiyhtiöksi, jota hoitaa pääomasijoitusyhtiö.

Rahamarkkinarahastot

Rahamarkkinarahaston tavoitteena on rahaston pääoman säilyttäminen ja pankkitalletusten korkoja vastaavan tuoton tarjoaminen. Varat sijoitetaan luottoluokitukseltaan korkealaatuisiin likvideihin saamisiin, kuten rahamarkkinainstrumentteihin, talletuksiin tai rahamarkkinarahasto-osuuksiin. Rahaston hallussa olevien sijoitusten keskimääräinen maturiteetti voi olla enintään 12 kuukautta.

Kiinteistörahastot

Kiinteistörahaston sijoituksista vähintään 50 prosenttia on rahaston sääntöjen mukaan oltava kiinteistöissä. Lisäksi kiinteistörahastoksi voidaan katsoa rahasto, jossa kiinteistöjen yläraja on merkittävän korkea, vaikka alaraja ei ylitä 50 prosenttia (esim. 40 %–90 %) sekä rahasto, jonka ensisijaiseksi omaisuuslajiksi normaalissa markkinatilanteessa mainitaan kiinteistöt.

Myös REIT-kiinteistörahastot, jotka ovat usein muodoltaan noteerattuja osakeyhtiöitä, luetaan kiinteistörahastoiksi.

Esimerkkejä: Real Estate Fund Finland I Ky, Erikoissijoitusrahasto Fennica Toimitilat I, Orava Asuntorahasto Oyj, Land Securities Group Plc, Hammerson Plc.

Kiinteistörahastojen erilliset hallinnointiyhtiöt ilmoitetaan kohdassa 4 *Osakkeet*.

Osakerahastot

Osakerahaston sijoituksista vähintään 50 prosenttia on rahaston sääntöjen mukaan oltava osakkeissa. Lisäksi osakerahastoksi voidaan katsoa rahasto, jossa osakkeiden yläraja on

merkittävän korkea, vaikka alaraja ei ylitä 50 prosenttia (esim. 40 %–90 %) sekä rahasto, jonka ensisijaiseksi omaisuuslajiksi normaalissa markkinatilanteessa mainitaan osakkeet.

Pitkän koron rahastot

Pitkän koron rahaston sijoituksista vähintään 50 prosenttia on rahaston sääntöjen mukaan oltava joukkovelkakirjoissa. Lisäksi pitkän koron rahastoksi voidaan katsoa rahasto, jossa joukkovelkakirjojen yläraja on merkittävän korkea, vaikka alaraja ei ylitä 50 prosenttia (esim. 40 %–90 %) sekä rahasto, jonka ensisijaiseksi omaisuuslajiksi normaalissa markkinatilanteessa mainitaan joukkovelkakirjat.

Hedge-rahastot

Hedge-rahastoa kuvaavat seuraavat piirteet:

- 1) Tavoitteena saavuttaa positiivista absoluuttista tuottoa kaikissa markkinatilanteissa.
- 2) Tavoitteena ei tyypillisesti ole ylittää mitään vertailuindeksiä.
- 3) Suhteellisen rajoittamaton sijoituspolitiikka.
- 4) Velkarahan käyttö vivuttamiseen.
- 5) Rahaston hallinnoinnista perittyihin palkkioihin kuuluu yleensä tuottosidonnainen osuus.

Yhdistelmä- ja muut rahastot

Yhdistelmärahastoihin merkitään rahastot, joiden säännöt sallivat sijoittaa sekä osakkeisiin että joukkovelkakirjoihin yli 50 prosenttia.

Muihin rahastoihin luokitellaan rahastot, jotka eivät sovi mihinkään muuhun luokkaan.

Rahastojen rahastot

Rahastojen rahasto eli toisiin rahastoihin sijoittava rahasto luokitellaan siihen rahastotyyppiin, jonka rahastoihin se pääasiallisesti sijoittaa.

9 Kiinteistöt

Kohdassa ilmoitetaan vain ei-osakemuotoiset, suorat kiinteistöomistukset.

Osakemuotoiset sijoitukset kiinteistöihin (ml. asunto-osakeyhtiöiden osakkeet) ilmoitetaan kohdassa *4 Osakkeet*. Sijoitukset kiinteistörahastoihin (ml. REIT, ky) ilmoitetaan kohdassa *5 Rahasto-osuudet*.

Kohdassa ilmoitetaan myös omassa käytössä olevat kiinteistöt.

Hankinnat arvostetaan hankintahintaan ja myynnit myyntihintaan ilman veroja.

9.1 Muut asuinkiinteistöt

Muut asuinkiinteistöt ovat pääosin asuinkäyttöön tarkoitettuja kiinteistöjä, sisältäen sekä rakennukset että maapohjan.

Esimerkkejä: Kotikatu 1 (asuinkiinteistö), omakotitalo tontteineen ja autotalleineen.

9.2 Muut kiinteistöt

Muut kiinteistöt ovat pääosin muuhun kuin asuinkäyttöön tarkoitettuja kiinteistöjä, sisältäen sekä rakennukset että maapohjan.

Esimerkkejä: Toimistotie 1 (toimistokiinteistö), Lomalan kurssikeskus ja mökit, teollisuuskäyttöön kaavoitettu sijoitustontti, puistoalue.

10 Johdannaissopimukset ja käteisvakuudet

Kohdassa ilmoitetaan johdannaissopimukset sekä niihin liittyvät palautettavat käteisvakuudet.

Kohdassa ilmoitetaan myös arvopaperilainaukseen liittyvät käteisvakuudet sekä mahdolliset reposopimusten käteismuodossa olevat lisävakuudet.

10.1 Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksissa ilmoitetaan sekä vakioidut johdannaissopimukset, joiden sopimusehdot on määritelty johdannaisia välittävän yhteisön kuten johdannaispörssin säännöissä, että vakioimattomat kahdenväliset sopimukset (ns. OTC-johdannaiset). Johdannaissopimuksiin merkitään myös optiotodistukset ja merkintäoikeudet. Kohde-etuuksia ei ilmoiteta johdannaisten arvossa.

Maksut eli kassavirrat

Kohdassa ilmoitetaan neljänneksen aikana toteutuneet sopimuksista johtuneet maksuvirrat (kassavirrat). Toteutuneet maksuvirrat ilmoitetaan jaoteltuina sopimusosapuolilta saatuihin ja sopimusosapuolille maksettuihin maksuihin.

Sopimusosapuolilta saatuja ja sopimusosapuolille maksettuja maksuja käsitellään bruttoperiaatteella. Siten saman osapuolen kanssa tehtyjä sopimuksia ei nettouteta.

Maksuja ovat esimerkiksi vakioitujen johdannaissopimusten alkaessa maksettavat preemiot, niiden voimassaoloaikana toteutetut välitilitykset (ns. ei-palautettavat marginaalimaksut, engl. *variation margins*) ja päättyessä toteutettavat nettoarvotilitykset sekä kaikki vakioimattomiin sopimuksiin liittyvät maksut osapuolten kesken.

Jos sopimus johtaa kohde-etuuden toimitukseen, kuten optioiden, futuurien ja termiinien tapauksessa on mahdollista, kohde-etuuden vallitsevaan markkinahintaan perustuvan arvon ja toteutus- tai sopimushintaan perustuvan arvon erotus on ilmoitettava tässä maksujen kohdassa.

Johdannaismaksuihin **ei** lueta sopimuksia hankittaessa tai niiden voimassaoloaikana pankeille, sijoituspalveluyrityksille tms. maksettuja välityspalkkioita tai muita palvelumaksuja. Maksuihin **ei** sisällytetä sopimukseen liittyviä palautettavia vakuustalletuksia.

Sopimuskannan bruttoarvo

Sopimuskannan bruttoarvolla tarkoitetaan neljänneksen lopussa voimassa (avoinna) olevien sopimusten markkina-arvoa. Saamisina ilmoitetaan kaikkien niiden sopimusten arvojen summa, joiden markkina-arvot ovat positiivisia. Velkoina ilmoitetaan niiden sopimusten arvojen summa, joiden markkina-arvot ovat negatiivisia. Kohde-etuuksien arvoja **ei** ilmoiteta johdannaissopimusten arvoina.

Saamia ja velkoja ilmoitettaessa sopimuksia käsitellään bruttoperiaatetta noudattaen. Siten saman osapuolen kanssa tehtyjä sopimuksia ei nettouteta.

Jos markkina-arvot eivät ole määriteltävissä sopimusten julkisista hinta- tai korkonoteerauksista (OTC-johdannaiset), voidaan sopimukset arvostaa esimerkiksi soveltamalla teoreettisia hinnoittelumalleja tai arvioimalla sopimuksen jäljellä olevien nettomaksuvirtojen diskontattu nykyarvo kohde-etuuden vallitsevan markkinahinnan perusteella.

Johdannaissopimuksen saamis- ja velkakanta eritellään maittain vakioimattoman sopimuksen vastapuolen sijaintimaan tai vakioidun sopimuksen tapauksessa johdannaispörssin sijaintimaan perusteella.

11 Käteisvakuudet

Johdannaiskaupan käteisvakuuksilla tarkoitetaan johdannaissopimukseen liittyviä vakuustalletuksia, jotka **palautetaan** maksajalle sopimuksen eräännyttyä (engl. *repayable margins*).

Saadut eli vastaanotetut vakuudet ovat työeläkelaitoksen lyhytaikaista velkaa, koska ne täytyy myöhemmin maksaa takaisin. Vastapuolelta saatu rahasumma on mukana rahoitusvarojen kannoissa, ja tässä kohdassa ilmoitetaan taseen toiselle puolelle vastakirjauksena syntyneen velan saldo neljänneksen päättyessä.

Annetut vakuudet aiheuttavat saamisen vastapuolelta, ja tässä kohdassa ilmoitetaan tämän tyyppisten saamisten saldo neljänneksen päättyessä.

Kohdassa ilmoitetaan myös **arvopaperilainaukseen** liittyvät palautettavat käteisvakuudet sekä mahdolliset **repo-sopimusten** käteismuodossa olevat lisävakuudet. Muutoinhan arvopaperilainaukset ja repot esitetään kyseisen omaisuuslajin ryhmissä niin kuin ne olisivat edelleen omistajan hallussa eikä mitään taloustoimia olisi tapahtunut.

Muunlaisia vakuuksia, kuten esimerkiksi arvopaperivakuuksia, ei raportoida. Johdannaisopimuksen voimassaoloaikana toteutetut välitilitykset (ns. ei-palautettavat marginaalimaksut, engl. *variation margins*) ilmoitetaan itse johdannaisopimuksen yhteydessä.

12 Muut erät

Kohdassa ilmoitetaan muut saamiset ja velat eräin rajauksin.

Muut erät sisältää myös alakohdan, jossa voi ilmoittaa sijoitukset, joille ei ole lomakkeella muuta paikkaa, kuten kapitalisaatiosopimukset ja henkivakuutukset sekä vesivoiman käyttöoikeuteen liittyvät sijoitukset.

12.1 Muut arvopaperit ja sijoitukset

Kohdassa ilmoitetaan kaikki sijoitukset, joille ei ole lomakkeella muuta paikkaa. Tällaisia ovat muun muassa kapitalisaatiosopimukset ja henkivakuutukset sekä vesivoiman käyttöoikeuteen liittyvät sijoitukset. Tiedot instrumentista ja vastapuolesta tulee ilmoittaa *Lisätietoja*-kentässä.

Kapitalisaatiosopimukset ja henkivakuutukset merkitään niiden takaisinostoarvoon. Mikäli kapitalisaatiosopimus tai henkivakuutus on tarkoitus pitää sen erääntymiseen saakka ja vakuutuksessa on niin sanottu terminal bonus -ehto, arvo voidaan määritellä vaihtoehtoisesti diskonttaamalla erääntymispäivänä saatava suoritus arvostuspäivään käyttäen vastaavaa markkinakorkoa.

12.2 Kauppahintasaamiset ja -velat

Kohdassa ilmoitetaan arvopaperikaupan yhteydessä selvityksen ajaksi syntyvät lyhytaikaiset saamiset/velat bruttona.

Tavaroihin ja palveluihin liittyvät myyntisaamiset ja maksetut ennakot sisällytetään kohtaan *8.3 Muut saamiset*, ja ostovelat ja saadut ennakot kohtaan *8.4 Muut velat*.

12.3 Muut saamiset

Kohdassa ilmoitetaan siirtosaamistyyppiset erät sekä muut saamiset. Kohdassa ilmoitetaan myös sellaiset muut saamiset ja siirtyvät saamiset, jotka eivät liity sijoitustoimintaan, esimerkiksi palkkoihin, vuokriin, osinkoihin tai sosiaaliturvamaksuihin liittyvät saamiset sekä enakkoon maksetut verot.

Kohdassa ilmoitetaan myös myyntisaamiset sekä maksetut enakkomaksut käynnissä tai käynnistymässä olevista töistä.

Arvopaperikaupan yhteydessä syntyvät selvityssaamiset ilmoitetaan kuitenkin omassa kohdassaan *8.2 Kauppahintasaamiset ja -velat*. Johdannaisopimusten ja arvopaperilainauksen annetut käteisvakuudet merkitään kohtaan *7.2 Käteisvakuudet*.

12.4 Muut velat

Kohdassa ilmoitetaan siirtovelkatyyppiset erät sekä muut velat. Kohdassa ilmoitetaan myös sellaiset muut velat ja siirtyvät velat, jotka eivät liity sijoitustoimintaan, esimerkiksi palkkoihin, vuokriin, osinkoihin tai sosiaaliturvamaksuihin liittyvät velat sekä verorästit (joiden ei odoteta jäävän perimättä).

Kohdassa ilmoitetaan myös ostovelat sekä saadut ennakkomaksut vielä toimittamattomista tavaroista ja palveluista.

Arvopaperikaupan yhteydessä syntyvät selvitysvelat ilmoitetaan kuitenkin omassa kohdassaan 8.2 *Kauppahintasaamiset ja -velat*. Johdannaisopimusten ja arvopaperilainauksen saadut käteisvakuudet merkitään kohtaan 7.2 *Käteisvakuudet*.

Eläkevastuuvelka jää raportoinnin ulkopuolelle.

12.5 Asunto-osakeyhtiön osakkeille kohdistuvat rahoituslaitoslainat

Kohdassa ilmoitetaan suoraan omistetuille asunto-osakeyhtiöiden osakkeille kohdistuvat asunto-osakeyhtiöiden ottamat rahoituslaitoslainat. Esimerkiksi asunto-osakeyhtiön ottaman taloyhtiölainan kohdistuminen työeläkelaitoksen omistamiin asunto-osakeyhtiöiden osakkeisiin.

13 Korot

Kohdassa ilmoitetaan muissa kohdissa ilmoitettuihin eriiin liittyviä korkoja. Tietoja kysytään vain valikoiduista eristä, joiden korkotiedot ovat erityisesti tarpeen.

Antolainauksen, talletusten ja ns. muiden erien osalta tiedot on instrumentin puolella annettu ilman suoriteperusteisesti kertynyttä mutta vielä maksamatonta korkoa. *Korot*-lomakesivulla ilmoitetaan näihin eriiin liittyvät korot.

Rahoitusmarkkinavälineiden tiedot on instrumentin puolella annettu korkoineen (ns. *dirty price*).

Tässä kohdassa ilmoitetaan korkojen osuus instrumentin puolella ilmoitetuista summista, joskin vain niistä eristä, joissa vastapuolena on kotimainen julkisyhteisö.

Rahoitusmarkkinavälineiden korkoihin on otettava mukaan myös emissiovoitto tai -tappio, joka jaksotetaan koko laina-ajalle. Tilastokeskus antaa tarvittaessa lisätietoa ja esimerkkejä jaksottamiseen liittyen.

Alkusaldo

Suoriteperusteisesti kertynyt, mutta vielä maksamaton korko neljänneksen alussa. Kysytään vain ensimmäisellä kerralla, jatkossa kohtaan tuodaan esitetyt korkojen loppusaldo edellisen neljänneksen raportilta.

Neljänneksen aikana kertyneet korot (suoriteperusteiset)

Neljänneksen aikana kertynyt uusi korko eli korko, joka suoriteperusteisesti kohdentuu ko. neljännekselle. Kertyneet korot ilmoitetaan positiivisina lukuina, paitsi negatiivisten korkojen tapauksessa.

Neljänneksen aikana maksetut korot

Neljänneksen aikana maksettu eli kassaperusteinen korko. Maksetut korot ilmoitetaan positiivisina lukuina, paitsi negatiivisten korkojen tapauksessa.

Muut muutokset

Mahdolliset muut muutokset, jotka selittävät korkojen alku- ja loppusaldon välistä eroa, esim. korkojen pääomittaminen ja valuuttakurssimuutokset. Tasapainotuserä, jonka tarkoitus on lähinnä auttaa pitämään saldotieto ajan saatossa oikealla tasolla. Tyypillisesti nolla.

Loppusaldo

Suoriteperusteisesti kertynyt, mutta vielä maksamaton korko neljänneksen päättyessä. $\text{Alkusaldo} + \text{neljänneksen aikana kertyneet korot} - \text{neljänneksen aikana maksetut korot} + \text{muut muutokset} = \text{loppusaldo}$. Lasketaan automaattisesti muiden ilmoitettujen tietojen perusteella. Siirtyy seuraavan neljänneksen korkojen alkusaldoksi.

